

DOM GENERALNY KARMELITÓW BOSYCH
Corso d`Italia, 38
00198 ROMA

„A nadzieja zawieść nie może,
ponieważ miłość Boża rozlana jest w sercach naszych
przez Ducha Świętego, który został nam dany”.
(Rz 5,5)

Drodzy Bracia i Siostry w Świeckim Zakonie,

Pokój i radość w Panu niech będą z Wami!

1. W liście, który skierowałem do Was w ubiegłym roku, przypomniałem Wam o niektórych istotnych sferach życia w OCDS w odpowiedzi na Wasze sugestie i oczekiwania skierowane do ojców kapitularnych z okazji Kapituły Generalnej w 2015 r. W tym roku, w dniu liturgicznego Święta Zesłania Ducha Świętego, chciałbym zaproponować Wam zastanowienie się nad kwestią, w której Kościół wzywa każdego do podjęcia większych wysiłków: nad misją ewangelizowania, bycia „Kościółem, który wyrusza w drogę”, odznaczającym się radością Ewangelii. „Jak bardzo chciałbym znaleźć odpowiednie słowa, aby zachęcić do ewangelizacji bardziej gorliwej, radosnej, ofiarnej, śmiałej, zawsze pełnej miłości i zdolnej do zarażenia innych!” (Papież Franciszek *Evangelií Gaudium* (EG) 261). Słowa, które przyjmuję za moje własne!

To właśnie w Ewangelii znajdujemy świadectwo „zbawczej miłości Boga, objawionej w Jezusie Chrystusie, który umarł i zmartwychwstał”, głębokie i zawsze aktualne źródło naszej nadziei (por. EG 20-24.36). Powierza On swoim uczniom wszystkich czasów i miejsc misyjne zadanie (Mt 28,18 - 20; Mk 16,15) i udziela Ducha Świętego jako moc świadczenia, aby Jego przesłanie dotarło aż do krańców ziemi (Dz 1,8). Tak więc, przywołując dzisiaj początki misji Kościoła i powód jego istnienia (por. Paweł VI, *Evangelií Nuntiandi* – EN 14), błagamy o moc Ducha Świętego, aby Kościół zawsze był uświęcany i zachowywał świeżość młodości (LG 4), i aby był narzędziem Królestwa Bożego po wszystkie czasy. „W dniu Pięćdziesiąticy Duch sprawił, że Apostołowie wyszli ze swych ograniczeń i zostali przemienieni w głosicieli wielkich dzieł Bożych, których każdy zaczyna rozumieć w swoim własnym języku. Ponadto Duch Święty obdarza siłą do głoszenia nowości Ewangelii śmiało, na głos, w każdym czasie i miejscu, także pod prąd.” (EG 259; EN 75).

Ponieważ to „Duch Święty nadaje ochrzczonej status synów Bożych, a zarazem czyni ich członkami Chrystusowego Ciała” (*Christifideles laici* – ChL 11) przez łaskę sakramentów chrztu i bierzmowania, wzywa do życia w godności dzieci Bożych i do świętości, do tego

byśmy byli „żywymi kamieniami” (1P 2,5) w Ludzie Bożym, biorąc udział w misji Kościoła zgodnie z powołaniem i różnorodną służbą, posiadając jednakową godność (por. LG 32). Jednocześnie Duch Chrystusa Zmartwychwstałego „przemienia nasze serca i czyni nas zdolnymi do wejścia w doskonałą komunie Przenajświętszej Trójcy, gdzie wszystko znajduje swoją jedność. On tworzy komunie i harmonie Ludu Bożego. Sam Duch Święty jest harmonią, podobnie jak jest więzią miłości między Ojcem i Synem” (EG 117).

Przez wieki Kościół utrzymywał żywą pamięć o naszym Panu, wybranym i posłanym przez Ojca (J 10, 36). Dzisiaj, dzięki mocy tego samego Ducha, także my idziemy śladami Jezusa, budując Królestwo zapoczątkowane przez Niego, przez modlitwę i czyny, umacniani przez Jego wierną obecność w Eucharystii. To właśnie w niej świeccy, konsekrowani i wyświęceni kapłani znajdują moc i wsparcie dla swojego powołania i misji, a jednocześnie budowana jest między nimi jedność, która ma w niej swoje źródło.

2. Zakorzeni w charyzmacie Karmelu Terezańskiego członkowie Świeckiego Zakonu uczestniczą w misji ukazywania Królestwa w świeckiej rzeczywistości (LG 31; ChL 15). Pośród niej dążą do ewangelicznej doskonałości i świętości według charyzmatu Karmelu Terezańskiego i angażują się w „służbie Bożego planu” (Konstytucje, Rozdział IV), sprawiając, że Bóg, Kościół i Zakon są obecni pośród dziejów świata. Tu starają się wprowadzać odwieczną miłość Chrystusa, który jako Wcielone Słowo bierze na siebie rzeczywistość historii (LG 8), miłując aż do końca. Jedynie bezgraniczna miłość Trójcy objawiona w Jezusie, tłumaczy zstąpienie Syna Bożego w nasze życie, umożliwiając „zapłatę miłością za miłość”.

Ten dar darmowej miłości otwiera nas na zjednoczenie z Bogiem, ponieważ właśnie przez cnotę miłości jednoczymy się z Bogiem (por. *Żywy płomień miłości* 1,13). Miłość nadaje sens wszystkim działaniom, charyzmatom, powołaniom i dziełom w Kościele (por. 1 Kor 13; Teresa od Dzieciątka Jezus, Rps B). Dzięki niej Królestwo Boże rośnie i ożywia codzienność w duchu ofiary: „Wszystkie bowiem ich uczynki, modlitwy i apostołskie przedsięwzięcia, życie małżeńskie i rodzinne, codzienna praca, wypoczynek ducha i ciała, jeśli odbywają się w Duchu, a nawet utrapienia życia, jeśli cierpliwie są znoszone, stają się `duchowymi ofiarami, miłymi Bogu przez Jezusa Chrystusa` (por. 1P 2,5); ofiary te składane są zbożnie Ojcu w eucharystycznym obrzędzie wraz z ofiarą Ciała Pańskiego. W ten sposób i ludzie świeccy, jako zbożnie działający wszędzie czciciele Boga, sam świat Jemu poświęcają” (LG 34).

3. W konsekwencji pierwszą i najważniejszą formą apostołstwa członków OCDS jest dawanie świadectwa obecności Boga i Jego miłości w zależności od sytuacji, w jakiej każdy się znajduje (Konstytucje 25; por. Epilog). Poprzez zobowiązania podjęte w przyrzeczeniach, jesteście nosicielami życia Ewangelią w rodzinie, w pracy zawodowej i w relacjach społecznych. Podejmowane przez was działania, jeśli są przeżywane z uczciwością i kompetencją, z lojalnością i szacunkiem, są zdolne prowadzić do świętości życia (Konstytucje 11). W ten sposób „uświęcacie świat” będąc „uświęcicielami” doczesnej rzeczywistości (por. Elżbieta od Trójcy Świętej, *Niebo w wierze* 3,40). Taka postawa jest możliwa, gdy jest karmiona autentycznym życiem modlitwy, które pobudza do spełniania „uczynków” w służbie Bożej. Czyniąc w ten

sposób, naśladujecie Chrystusa, Słowo Wcielone, który pracował ludzkimi rękami i uświęcał ludzkie relacje (GS 22.32).

4. Oprócz osobistego świadectwa szczególnego znaczenia nabiera *życie braterskie we wspólnotcie*, gdzie wszyscy są wezwani do wzmocnienia wspólnotowych więzi i celów, aby „*wyznawać* wiarę przez przyjęcie Słowa Bożego, *sprawowaną* w sakramentach i przeżywaną w miłości będącej duszą chrześcijańskiego życia moralnego” (ChL 33). Tam, gdzie ma miejsce prawdziwa braterska komunია, tam „komunia otwiera się na dzieło misyjne, więcej, sama staje się misją” (ChL 31) i staje się oświecająca i pociągająca (EG 99).

5. Świecki Zakon, w takim stopniu, w jakim jest publicznym stowarzyszeniem wiernych, ponosi odpowiedzialność za *wierne głoszenie wiary w imieniu Kościoła*. Jest to odpowiedzialność, która wymaga *dobrej formacji doktrynalnej i duchowej* (Konstytucje 35), która sprawia, że każdy członek jest zdolny do udziału w misji i do dialogu ze światem. W tym sensie pragnę podkreślić znaczenie osobistego zaangażowania w formację (por. ChL 57). Oprócz tego bardziej konieczna niż kiedykolwiek jest dobra formacja we wspólnotcie, która umacniałaby tożsamość członków, jak również przedsięwzięcia podejmowane przez Rady Prowincjalne zmierzające do organizowania formacji w każdej Prowincji. Widzimy, że ta fundamentalna misja we wspólnotach i w Prowincjach stymuluje rozwój ludzki, chrześcijański i karmelitański (por. *Ratio Institutionis* OCDS 13-15) zarówno członków jak i wspólnot, który następnie przekształca się w misję.

6. Szczególnie ważnym tematem w pełnieniu misji jest *współpraca OCDS z ojcami i mniszkami*. W trudnych czasach nieodzowni są „mężni przyjaciele Boży”, aby wzajemnie się podtrzymywali, jak chciała nasza Święta Matka (por. *Życie* 15,5; 16,7). W niektórych krajach i Prowincjach, gdzie ona już istnieje, przynosi dobre owoce. W innych musi się rozwinąć, a nawet rozpocząć. Lecz w każdej sytuacji, aby ta współpraca była efektywna, konieczne jest uznanie podstawowej równości i godności wszystkich powołanych do Karmelu Terezańskiego. Wszystkie trzy gałęzie Zakonu, w swojej specyfice i komplementarności poszczególnych stanów życia, dążą do zjednoczenia z Bogiem w życiu braterskim, co z kolei prowadzi do misji. Te różne formy przeżywania tego samego charyzmatu zgodnie z własnym stanem życia, gdzie każdy pozostaje wierny swojej specyfice, wzbogacają i uzupełniają pozostałe. Celem wszystkich trzech powinno być budowanie Królestwa i służba Kościołowi oraz wzajemna w tym pomoc. Mając ten wspólny cel, można uniknąć pokusy walki o władzę czy dominację. Jeśli w tej różnorodności widzimy wyraz darów Ducha Świętego dla dobra całego Kościoła, to jest to przejaw komunii i jedności, która już sama w sobie jest ewangelizacją (por. ChL 32).

7. Wraz z aspektem opisanym powyżej chciałbym zwrócić uwagę na dziedzinę, w której, jak uważam, Świecki Zakon powinien się rozwijać. Chodzi o *współpracę w działalności misyjnej Zakonu*. Pewne wartościowe inicjatywy zostały już podjęte. Wielu nie może zaangażować się z powodu rodziny lub pracy, ze względu na wiek lub z powodów ekonomicznych. Jednak byłoby wspaniale, gdyby ktoś, kto ma taką możliwość, był gotów wyruszyć poza granice swojego terenu i sfery komfortu, aby dzielić się wiarą i dawać świadectwo radości Ewangelii, lub zanieść swoje kompetencje zawodowe do miejsc, gdzie jest taka potrzeba, przez pewien czas,

nawet w czasie wakacji. Módlmy się w tej intencji do Ducha Świętego i bądźmy gotowi! Przynagła nas przykład naszej Świętej Matki Teresy, która wychodziła naprzeciw potrzebom Kościoła w swoich czasach, i starała się zrobić to niewiele, co było w jej zasięgu. Ufała Bogu i z pomocą przyjaciół współpracowała w dziele odnowy Zakonu i Kościoła (por. *Droga do doskonałości* 1,3; *Księga życia* 32,11; *Księga fundacji* 1,7).

8. Jeśli chodzi o misje o charakterze społecznym albo dzieła miłosierdzia, wiem, że niektórzy z was są zaangażowani w fundacje lub inne stowarzyszenia mające ten cel, w waszych miejscach zamieszkania. Z pewnością cnota miłosierdzia jest konkretna i obejmuje przede wszystkim tych, którzy są blisko nas (*Siódme Mieszkania* 4, 14-15). Oczywiście jest również, że w wielu miejscach ogrom potrzeb, niedostatku i przejawów niesprawiedliwości społecznej może prowadzić do zniechęcenia. Dlatego warto pamiętać, że jesteśmy jedynie skromnym narzędziem w rękach Boga, które w Nim szuka pomocy i które „w pokorze będzie robiło to, co jest dla niego możliwe i w pokorze zawierzy resztę Panu”; że „Bóg trzyma w swoich rękach świat, i że mimo wszelkich ciemności On zwycięża... Wiara, która jest świadoma miłości Boga objawionej w przebitym na krzyżu Sercu Jezusa, ze swej strony prowokuje miłość. Jest ona światłem – w gruncie rzeczy jedynym – które zawsze na nowo rozprasza mroki ciemnego świata i daje nam odwagę do życia i działania. Miłość jest możliwa i możemy ją realizować, bo jesteśmy stworzeni na obraz Boga. Żyć miłością i w ten sposób sprawić, aby Boże światło dotarło do świata” (Benedykt XVI *Deus caritas est* 35.39).

9. Szczególne przesłanie pragnę skierować do członków OCDS, którzy są w *podeszłym wieku*, *chorzy* lub *cierpiący*, albo którzy opiekują się krewnymi będącymi w takiej sytuacji i którzy nie mogą poświęcić się zewnętrznej pracy apostołskiej, ponieważ uniemożliwia to ich sytuacja. Tak, jak inni członkowie, którzy są aktywni, przypominacie nam, że „miłość [jest] siłą pobudzającą misji” (RM 60) i wy również jesteście wezwani, aby zjednoczyć się swoją miłością z cierpieniami Chrystusa, ofiarowując swoje cierpienie za odkupienie świata (Kol 1,24), modląc się i wstawiając za misję Kościoła i Zakonu. Tym samym dajecie świadectwo misjonarskiej mocy wstawiennictwa i „pośród wielkiego ucisku” jesteście nosicielami „radości Ducha Świętego” (1 Tes 1,6) (por. EG 281-283; ChL 53; RM 78), z mocą, która pochodzi od Chrystusa Ukrzyżowanego i Zmartwychwstałego.

10. Apostolstwo Karmelu Terezańskiego charakteryzuje *propagowanie życia duchowego* (por. Konstytucje 28). Jest to dziedzina misji, którą wielu z was kultywuje z zaangażowaniem i ofiarnością, czy to głosząc rekolekcje, czy współpracując w różnych posługach w domach poświęconym tym celom, albo przez publikacje i przez formy dzielenia się duchowością, które są otwarte dla wszystkich. Na tym polu jest wiele wartościowych i ważnych inicjatyw współpracy z innymi gałęziami Zakonu, mających na celu odpowiadanie na pojawiające się potrzeby naszych czasów, takie jak praktykowanie modlitwy, milczenia i życia kontemplacyjnego. Pozwala to nieść na nowo orędzie zbawienia zgodnie z charyzmatem św. Teresy i św. Jana.

11. Pragnę zachęcić tych, którzy posługują w *parafiach*, gdzie współpracują aktywnie z proboszczami czy z innymi grupami parafialnymi, aby zaproponowali im możliwość wspólnego

uczestnictwa w modlitwie i konferencjach poświęconych nauce naszych świętych lub też aby promowali życie duchowe tworząc małe grupy modlitwy w stylu terezańskim. Czyniąc tak, jak radzi nasza Święta Matka Teresa, będziecie mogli rozpalić w innych „szczęśliwy owoc modlitwy wewnętrznej, opartej na pokorze”, co doprowadzi ich do przyjaźni z Jezusem (*Księga życia* 10,5; por. *Droga* 20, 3-6).

12. Ewangelizacja *świata kultury* z jego wszystkimi wyzwaniem i niejednoznacznościami wzywa was, abyście „z odwagą i twórczą inteligencją byli obecni w uprzywilejowanych miejscach kultury, jakimi są szkoły i uniwersytety, ośrodki badań naukowych i technicznych, środowiska twórczości artystycznej i humanistycznej refleksji” (ChL 44; por. EG 132-134). Do tego świata należy złożony świat narzędzi i środków komunikacji społecznej (internet, TV, prasa, czasopisma itd.), w który wielu z was się angażuje, w celu rozpowszechniania nauczania i pism naszych świętych. Trzeba nieść zbawcze przesłanie Chrystusa wszystkim ludziom, używając wszelkich dostępnych nam środków zgodnie z charyzmatem terezańskim, głosząc prawdę Ewangelii jako źródło wolności i godności każdej osoby ludzkiej, życia w pełni, jedności i spotkania w Chrystusie w obrębie wielkiej różnorodności kulturowego wyrazu różnych krajów i grup etnicznych.

13. Świadek życia w Bogu w *życiu rodzinnym* posiada szczególne znaczenie. Jakże często jest ono przeżywane w milczeniu i poświęceniu dla rodziny, tak jak Dziewica Maryja – a z Nią św. Józef – która „w czasie życia ziemskiego, podobnego do innych, pełnego trosk rodzinnych i pracy, jednoczyła się zawsze najściślej ze swoim Synem i współuczestniczyła w całkiem szczególny sposób w dziele Zbawiciela” (AA 4). Pomimo kryzysu instytucji rodziny i relacji społecznych, członek Świeckiego Karmelu jest wezwany na tym polu do dawania dogłębnego świadectwa o swoim życiu wiary, nadziei i miłości, zgodnie z tym, czego uczą nas święci. Ponadto, przez działalność duszpasterską, jesteście wezwani, aby zaszczerpieć duchowość oblubieńczą naszych świętych założycieli w życiu małżeńskim. Wiele par we wspólnotach OCDS odnajduje inspirację i siłę, aby przeżywać swoje zobowiązania małżeńskie i misję, czy to w swojej własnej rodzinie, czy też na zewnątrz, współpracując w duszpasterstwie rodzin w parafiach, czy też w innych ruchach poświęconych temu celowi. Mamy jasne wskazania Magisterium Kościoła dotyczące duszpasterstwa i duchowości małżeństwa i rodziny, zwłaszcza w IX rozdziale posynodalnej adhortacji apostolskiej *Amoris laetitia* Papieża Franciszka. Te wskazówki, wraz z naszą duchowością, przyniosą dobre owoce w waszych rodzinach, jak również w dziele ewangelizacji rodzin.

14. Duszpasterskie działania w sferze *ekologii* również znajdują wsparcie w duchowości Karmelu Terezańskiego, przede wszystkim przez świadectwo życia naznaczonego umiarem, w harmonii z duchem Błogosławieństw i przez przyrzeczenie życia według rad ewangelicznych. Z kolei w dziedzinie stosunków społecznych, przykład „świętej Teresy z Lisieux zachęca nas do praktykowania małej drogi miłości, by nie przegapić okazji do dobrego słowa, uśmiechu, każdego małego gestu, zasiewającego pokój i przyjaźń. Na ekologię integralną składają się również proste codzienne gesty, przełamujące logikę przemocy, wyzysku, egoizmu. Tymczasem świat szalejącej konsumpcji jest równocześnie światem znęcania się nad życiem we wszystkich jego formach” (*Laudato si'* 230). Oprócz tego, pisma naszych świę-

tych dają przykłady tego, jak stworzenie może być źródłem modlitwy i kontemplacji ręki Umilowanego, która obdarzyła je pięknem (por. Jan od Krzyża, *Pieśń Duchowa* 5).

15. Słowo o *ludziach młodych*. Również w odniesieniu do młodzieży istnieją cenne i interesujące doświadczenia współpracy między trzema gałęziami Zakonu, z udziałem młodzieży, co przynosi dobre owoce. *Evangelii Gaudium* doradza nam, by „słuchać młodych i osób starszych. Jedni i drudzy są nadzieją narodów. Starsi wnoszą pamięć i mądrość doświadczenia zachęcającą, by nie powtarzać niemądrze tych samych błędów z przeszłości. Młodzi wzywają nas do rozbudzenia i pogłębienia nadziei, ponieważ noszą w sobie nowe tendencje ludzkości i otwierają nas na przyszłość, abyśmy nie zamknęli się w nostalgii za strukturami i zwyczajami, które nie są już nosicielami życia w dzisiejszym świecie” (EG 108). Ogólnie rzecz biorąc, trudniej jest im zaangażować się w OCDS, gdy wspólnota ma swoje spotkania w dniach lub godzinach, kiedy młodzi studiują lub pracują. Byłoby pożądane, by wspólnoty były dla nich bardziej otwarte i podjęły inicjatywę w tym kierunku, w świetle duchowości naszych młodych świętych i błogosławionych (Teresy od Dzieciątka Jezus, Teresy de Los Andes, Teresy Małgorzaty Redi, Elżbiety od Trójcy Świętej, Eliaszy od św. Klemensa itd.), jak również z inspiracji zbliżającego się Synodu Biskupów w 2018 r., którego tematem będzie *Młodość, wiara i rozeznawanie powołania*.

16. Wszystkie te możliwości i przykłady pracy ewangelizacyjnej wspomniane powyżej nie są wyczerpujące i nie wykluczają innych, jakie istnieją we wspólnotach i Prowincjach rozsiągniętych po całym świecie i które są określone w statutach partykularnych. Jest ich wiele i dziękujemy Bogu za wszystkie. Ale pozostaniemy również otwarci na to, co jest w stanie wzbudzić Duch Święty, w odpowiedzi na potrzeby czasu i miejsc, w których żyjemy. W tym względzie chciałbym podkreślić jako niezastąpione bezpośrednie oddziaływanie misyjne, prowadzące do spotkania z drugą osobą, aby przekazać jej Jezusa i radość z Jego Ewangelii (por. EG 88). W ten sposób może ona doświadczyć, że „Jezus kroczy z nią, rozmawia z nią, oddycha z nią, pracuje z nią. Dostrzega Jezusa żywego towarzyszącego jej pośród całego zaangażowania misyjnego” (EG 266).

17. Na tej drodze światłem jest dla nas świadectwo naszych świętych założycieli, jak przypomina nam Przesłanie Kapituły Generalnej z 2015 r.: „Święta Teresa od Jezusa i Święty Jan od Krzyża towarzyszą nam na tej drodze, tej samej, jakiej Chrystusa nauczał swoich uczniów: «Tak niech świeci wasze światło przed ludźmi, aby widzieli wasze dobre czyny i chwalili Ojca waszego, który jest w niebie» (Mt 5,16). «Kto trwa we mnie, a ja w nim, przynosi owoc obfity, ponieważ beze mnie nic nie możecie uczynić. Przez to bowiem doznał chwały mój Ojciec, że przynosicie owoc obfity i jesteście moimi uczniami» (J 15, 5.8)” (*Przesłanie Kapituły Generalnej 2015,7*).

18. W końcu, jesteśmy wezwani, aby uczyć się stylu ewangelizacji od Najświętszej Dziewicy Maryi (por. EG 287-288). Stylu opartego na wierze, na uległości Duchowi Świętemu, który prowadzi do służenia innym w pokorze i miłości, przeżywanego w nadziei pośród ciemności i cierpienia. Stylu realizowanego także z pośpiechem, aby nieść Jezusa innym (Łk 1,39). We wszystkim Maryja, jako Matka i starsza Siostra, ukierunkowuje nas na zachowywanie słów

Jej Syna (por. J 2,5), przez ciągle rozważanie w sercu wydarzeń, aby odkrywać w nich znaki Boga (Łk 2,19.52). Maryja jest naszym wzorem przeżywania „dynamiki sprawiedliwości i delikatności, kontemplacji i szybkiego wyruszania w drogę do innych – to wszystko czyni z Niej kościelny wzór dla ewangelizacji” (EG 288). Wraz z Nią błagamy Ducha Świętego, aby „nas oświecał, prowadził nas, kierował nami i pobudzał nas tak, jak On pragnie” (EG 280).

Z braterskim pozdrowieniem, błogosławię Was i Waszych bliskich.

Br. Saverio Cannistrà OCD
Przełożony Generalny

Rzym, 4 czerwca 2017 – Niedziela Zesłania Ducha Świętego

(tłum. Ewa Skłodowska OCDS)

Ważna informacja:

Prowincje OCDS, które mają stronę internetową, Facebooka, Blog itd. są proszone o podanie drogą mailową adresu strony internetowej albo linku do Prowincji do Sekretarza ds. Komunikacji Domu Generalnego, jak podano (<http://www.carmelitaniscalzi.com>), do zamieszczenia na stronie internetowej, w sekcji Świeckiego Karmelu. Z góry dziękuję.

ocdinfoweb@gmail.com